

INFORMÁTOR

SLOVENSKEJ ARCHEOLOGICKEJ SPOLOČNOSTI PRI SAV

IV/1993/1

NITRA

VALNÉ ZHROMAŽDENIE SLOVENSKEJ ARCHEOLOGICKEJ SPOLOČNOSTI A ZJAZD SLOVENSKÝCH ARCHEOLÓGOV '93

V dňoch 20. a 21. apríla 1993 sa konalo v zasadačke novej budovy Archeologickeho ústavu SAV na Akademickej ul. 2 v Nitre valné zhromaždenie Slovenskej archeologickej spoločnosti pri SAV a Zjazd slovenských archeológov '93. Hlavnou úlohou bolo zvoliť na nasledujúce trojročné obdobie nový výbor SAS.

Po úvodnom príhovore predsedníčky SAS dr. D. Bialekovej, CSc., si účastníci učili pamiatku nedávno zosnulého prof. dr. V. Budinského-Kričku, DrSc., ktorému bol venovaný aj prvý blok prednášok. V rámci neho vystúpil dr. A. Ruttay, DrSc. (úvodné slovo), prof. dr. T. Štefanovičová, CSc. (Pôsobenie prof. V. Budinského-Kričku na Univerzite Komenského v Bratislave), dr. M. Lamiová, CSc. (Prof. V. Budinský-Krička a východné Slovensko) a dr. P. Mačala (Spomienka na prof. V. Budinského-Kričku). Členovia východoslovenskej pobočky SAS pri tejto príležitosti pripravili výstavku pripomínajúcu činnosť zosnulého.

Program pokračoval správou o činnosti a hospodárení SAS v uplynulom období (dr. D. Bialeková, CSc.) a prednesením rámcového návrhu činnosti SAS v r. 1993 (dr. K. Kuzmová).

Hlavným bodom programu prvého dňa valného zhromaždenia a zjazdu boli voľby výboru a revíznej komisie SAS. Kandidátka predložil odstupujúci výbor na základe návrhov členskej základne SAS a súhlasu navrhnutých kandidátov. Volebná komisia v zložení dr. M. Rejholtcová (predsedníčka), dr. J. Labuda a dr. J. Bátoru, CSc. (členovia), po scítaní hlasov vyhlásila výsledky volieb. Do výboru boli zvolení: dr. J. Bartík, dr. D. Bialeková, CSc., dr. D. Čaplovič, CSc., dr. Z. Farkaš, dr. J. Hoššo, CSc., dr. J. Ižof, dr. E. Krekovič, CSc., dr. P. Mačala, dr. J. Moravčík, dr. V. Plachá, dr. P. Ratimorská, dr. M. Remiášová, dr. P. Roth, dr. J. Ruttayová a dr. J. Zábojník, CSc. Do revíznej komisie SAS boli zvolení: dr. M. Mácelová (predsedníčka), dr. G. Fusek a dr. J. Hunka (členovia). Novozvolený výbor potom vybral zo svojich radov dr. D. Bialekovú, CSc., za predsedníčku, dr. Z. Farkaša za podpredsedu, dr. J. Zábojníka, CSc., za tajomníka a dr. J. Ruttayovú za hospodárku SAS.

V rámci odbornej časti programu odzneli aktuálne informácie dr. D. Čaploviča, CSc., o pripomienkach k zákonu o starostlivosti a ochrane pamiatok a dr. E. Krekoviča, CSc., o možnostiach sponzorovania archeologickej činnosti. Dr. E. Kolníková, DrSc., referovala o práci Komisie pre numizmatiku pri SAV. Vzhľadom na aktuálne problémy sa venoval relativne veľký priestor projektu Centrálnej evidencie archeologickej nálezisk na Slovensku (CEANS). K tejto problematike odznel referát dr. I. Kuzmu a koreferát dr. A. Habovštiaka, CSc. V diskusii sa konštatovala potreba zosúladenia tohto projektu s projektom AMIS (jednotnej evidenciu zbierkových predmetov v slovenských múzeach), o ktorom referoval Mgr. P. Štefanec. Iba tak bude možné prikročiť k plánovanej podrobnej archeologickej topografii Slovenska.

21. apríla 1993 pokračoval Zjazd slovenských archeológov prednáškami a informáciami o ochrane pamiatok a výsledkoch terénneho i teoretického archeologickeho bádania:

Žuffová, J.: Potreba realizácie archeologickej výskumov v MPR Trnava.

Mosný, P.: Ochrana archeologickej lokalít ako kultúrnych pamiatok.

Ratimorská, P.: Archeologickej lokality - ich ochrana v nových majetkovoprávnych pomeroch.

Hajnalová, E.: Drevo, súčasť rôznych predmetov.

Bánesz, L.: Najstaršie okruhliakové industrie Európy.

Cheben, I.: Archeologickej výskum na trase ropovodu.

Krekovič, E. - Halagan, J. - Schmidtová, J. - Varsik, V.: Výskumy v Rusovciach v roku 1992.

Kolník, T.: Môže archeológ objaviť a identifikovať bojové pole?
Mácelová, M.: Pokračovanie výskumu poveľkomoravského hradiska Priekopa pri Zvolene.
Hunka, J.: Nález mincí pod podlahou kostola v Kežmarku.
Moravčík, J.: Výskum studne na hrade Strečno.
Hoššo, J.: Novoveké žumpy a studne ako predmet archeologického výskumu.
Roth, P.: Výskumy v okrese Stará Ľubovňa (panelová diskusia).
Valné zhromaždenie SAS pri SAV a Zjazd slovenských archeológov umožnili aj osobné stretnutia kolegov a vzájomnú neformálnu výmenu informácií, čo pri súčasných často obmedzených finančných rozpočtoch väčšiny inštitúcií iste nebolo zanedbateľným prínosom.
Valného zhromaždenia sa z 298 individuálnych členov zúčastnilo 110.

Z. Farkaš

RÁMCOVÝ PLÁN ČINNOSTI SAS NA ROK 1993

I. Organizačná činnosť

a) Výbor SAS

1. Valné zhromaždenie SAS a Zjazd slovenských archeológov (Nitra 20.-21. apríla 1993).
2. Spomienkové zhromaždenie pri príležitosti nedožitých 90-tych narodenín prof. V. Budinského-Kričku (Ružomberok 24. júla 1993).
- b) Pobočka Košice
1. Seminár pri príležitosti 40-teho výročia založenia VPS AÚ SAV v Košiciach (Košice október 1993).
2. Stretnutie archeológov východného Slovenska (Košice december 1993).
- c) Komisia pre Limes Romanus
1. Seminár Bádanie o dobe rímskej v Čechách a na Slovensku v rokoch 1990-1992 (Bratislava 16. marca 1993).
2. Seminár Krátkodobé rímske pochodové tábory na území barbarika (Iža október 1993).
- d) Etno-archeologická komisia
1. Seminár Koža: nálezy, výroba, spracovanie (Bratislava 26. mája 1993).
2. Seminár, zatiaľ bez pracovného názvu (Bratislava október 1993).

II. Vedeckovýskumná a edičná činnosť

1. Kaminská, Ľ.: Kamenná industria z Veliat.
2. Čanigová, J. - Engel, F.: Silikagel - účinný prostriedok na uskladňovanie archeologického kovového materiálu.
3. Ožďáni, O.: Register AVANS-u za roky 1983-1992.
4. Zborník referátov z etno-archeologickej seminára o pohrebnom ríte.
5. Zborník Terra sigillata z Gerulaty.
6. Zborník Nálezové súbory z germánskych sídlisk v stredodunajskej oblasti a ich vypovedacie možnosti.
7. Terminológia archeologickej hmotnej kultúry na Slovensku I a II (nemecká, anglická a francúzska mutácia - redakčné spracovanie).
8. Informátor SAS (2x) a Suplement Informátora SAS.

III. Prednášková a popularizačná činnosť

Prednášky domácich i zahraničných bádateľov budú organizované podľa možností a momentálnej potreby.

IV. Zahraničné styky

a) Rakúsko

1. Kolokvium Austria Romana (Graz, Feldbach november 1993).
2. Stretnutie zástupcov partnerských spoločností (Feldbach november 1993).

b) Maďarsko

1. Konferencia o význame a úlohe vody v osídľovacom procese (Győr október 1993).
2. Konferencia o problematike neolitickej a eneolitickej osídlenia (Veszprém október 1993).

Z. Farkaš

MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA

Maďarská archeologická a umenovedná spoločnosť (Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat) zorganizovala v uplynulom roku dvojdňový pracovný seminár s cieľom oboznámiť sa s najnovšími výsledkami bádania o dobe rímskej, najmä v limitnej oblasti, a nadviazať užšiu spoluprácu s Archeologicou spoločnosťou Štajerska so sídlom v Štajerskom Hradci (Archäologische Gesellschaft Steiermark, Graz).

Podujatie sa uskutočnilo v dňoch 19.-20. novembra 1992 vo Veszpréme a Slovenskú archeologicú spoločnosť pri SAV na ňom zastupovali E. Krekovič, K. Kuzmová, J. Rajtár, V. Varsik a V. Turčan. Prvý deň bol venovaný odborným prednáškam, ktorých sa v hojnom počte zúčastnili aj kolegovia z Budapešti a z okolitých regionálnych múzeí. V rámci zvolenej témy odzneli príspevky:

Fitz, J.: úvodný príhovor predsedu Maďarskej archeologickej a umenovednej spoločnosti.

Hainzmánn, M.: Veteráni v norickej limitnej oblasti.

Fitz, J.: Rímski vojenskí velitelia v Panónii.

Pochmarski, E.: Rímske sochárstvo na norickom limite.

Gollmann, K. F.: Stavebnorekonštrukčná a reštaurátorská činnosť v Carnunte.

Varsik, V.: Výskumy Panónskej expedície v Gerulate.

Borhy, L.: Zistovací výskum v Brigetiu - municipium.

Rajtár, J.: Rímske poľné tábory v predpolí Brigetia.

Kuzmová, K.: Terra sigillata a úžitková keramika z drevozemného tábora v Iži-Leányvári.

Turčan, V.: Nové výsledky výskumu v Stupave.

Soproni, S.: Neskorímska pevnosť v Bölcse.

Bezprostredná diskusia o aktuálnych odborných otázkach a o možnostiach vzájomnej spolupráce aj počas nasledujúceho piateľského posedenia bola dobrou prípravou na trojstranné rokovanie, ktoré sa uskutočnilo na druhý deň za prítomnosti predstaviteľov, resp. zástupcov zúčastnených spoločností (za hostiteľov J. Fitz, S. Palágyi, S. Soproni, za rakúskych partnerov M. Hainzmánn a E. Pochmarski, za SAS E. Krekovič, K. Kuzmová a J. Rajtár). Jeho výsledok v podobe rámcovej dohody o spolupráci uvádzame ďalej v plnom znení. Pri napĺňaní tejto dohody zo strany SAS by bolo vhodné vychádzať z konkrétnych návrhov členskej základne, koordinovaných výborom SAS (dohoda podobného znenia je podpísaná aj s maďarským partnerom - Informátor SAS 1992).

Rámcová dohoda o spolupráci,

ktorú uzavrelo vedenie Slovenskej archeologickej spoločnosti pri SAV a Archeologicá spoločnosť Štajerska na spoločnom rokování dňa 20. novembra 1992 vo Veszpréme. Uvedené spoločnosti, vychádzajúc zo spoločnej stredoeurópskej minulosti a z archeologickej a pamiatkovej problematiky, sa budú usilovať o upevnenie a prehlbovanie rozvíjajúcich sa vedeckých a piateľských kontaktov medzi bádateľmi oboch krajín.

Za týmto cieľom budú:

1. uskutočňovať podujatia o spoločnej archeologickej problematike a o ochrane pamiatok na Slovensku a v Štajersku;
2. organizovať exkurzie spojené s návštevou múzeí, pamiatok a archeologickej výskumov;
3. zabezpečovať pravidelnú obojstrannú účasť, podľa okolností aj odborný program na spoločných podujatiach;
4. umožňovať krátkodobé recipročné študijné pobyt;
5. obojstranne pozývať prednášateľov;
6. podporovať účasť na archeologickej výskumoch;
7. navzájom sa informovať o svojich podujatiach;
8. umožňovať publikovanie správ o uvedených aktivitách vo svojich periodikách;
9. pre koordináciu svojich programov každoročne zvolávať spoločné pracovné rokovanie.

V závere podujatia účastníci navštívili výstavu rímskej glazovanej keramiky v Székesfehérvári a expozíciu rozsiahlej pôvodne súkromnej rímskej zbierky O. Kállaya v Tate.

K. Kuzmová

UNIV. PROF. PhDr. VOJTECH BUDINSKÝ-KRIČKA, DrSc. (1903-1993)

Slovenská archeologická spoločnosť už pripravovala oslavu 90. narodenín nestora slovenských archeológov univ. prof. PhDr. Vojtecha Budinského-Kričku, DrSc., na ktorej sme mu chceli odovzdať aj zborník. Prispeli do neho domáci aj zahraniční kolegovia, priatelia, žiaci. Žiaľ, osud rozhodol ináč. Koncom decembra sa zdravotný stav prof. V. Budinského-Kričku náhle zhoršil a 5. januára 1993 nás navždy opustil.

A takto, namiesto blahoželania k vzácnemu životnému jubileu, ostáva nám iba spomínať. Cesta profesora V. Budinského-Kričku - neraz trňistá - sa začala v Ružomberku 24. júla 1903. Vyrastal v skromnej úradníckej rodine, ktorá však mala veľké pochopenie pre jeho záujmy. Po maturite v Ružomberku začal študovať na právnickej fakulte, ale v roku 1923 prestúpil na Filozofickú fakultu Komenského univerzity v Bratislave - odbor dejepis-zemepis. Stretnutie s vtedajším docentom (neskôr profesorom a akademikom) Janom Eisnerom usmernilo jeho ďalší život. Začal sa venovať archeológii a tej už ostal verný celý život.

Roku 1927 sa dostal na štúdium na Jagelovskú univerzitu v Krakove, kde študoval aj národopis. Poznatky práve z tohto odboru mu neskôr často pomáhali riešiť aj archeologické problémy.

Po absolvovaní univerzity krátko učil na gymnáziu v Kláštore pod Znievom, ale už roku 1929 prechádza do Slovenského národného múzea v Turčianskom Sv. Martine za kustóda archeologického oddelenia. V roku 1933 sa stáva zamestnancom Československého štátneho archeologického ústavu v Prahe, kde pôsobil až do rozpadu republiky.

Po návrate do Turčianskeho Sv. Martina v marci 1939 založil podľa pražského vzoru Štátny archeologický ústav pri Slovenskom národnom múzeu, ktorý postupne prerastol do dnešného Archeologického ústavu SAV. Súčasne sa habilitoval a na žiadosť prof. J. Eisnera, ktorý sa rozhadol vrátiť do Čiech, prevzal vedenie katedry všeobecnej prehistorickej archeológie na Filozofickej fakulte Slovenskej univerzity v Bratislave.

Pedagogickú činnosť prof. V. Budinského-Kričku skončilo nespravidlivé uväznenie v roku 1951. Vďaka intervenciam vtedy už akademika J. Eisnera bol v roku 1954 omilostený. Hoci ho v roku 1968 reabilitovali, na katedru sa už nikdy nevrátil.

Od návratu z väzenia bol pracovníkom a od roku 1958 vedúcim Výskumného pracovného strediska AÚ SAV v Košiciach. Túto funkciu zastával až do odchodu na dôchodok. Tým sa však jeho archeologická aktivity neskončila. Pracoval do posledných dní života. Vďaka tomu obrovský nálezový fond, ktorý za života získal, zanechal usporiadaný a vedecky zhodnotený.

Zoznam výskumov prof. V. Budinského-Kričku tvorí samostatný elaborát. Niet obdobia praveku a včasných dejín Slovenska, pre ktoré by neboli jeho nálezy závažným prínosom. Spomeňme aspoň tzv. východoslovenské mohyly zo sklonku doby kamennej, pohrebiská pilinskej, lužickej a kyjatickej kultúry, halštatské osady, mohyly z prelomu letopočtov, osadu z doby rímskej a slovanskej v Prešove, ktorá vniesla nové svetlo do štúdia problematiky 1. tisícročia n. l., slovanské mohylníky a slovansko-avariske pohrebiská, početné slovanské osady, ktoré boli jeho srdcovou záležitosťou, ako aj stredoveké osady a sakrálne objekty.

Z bohatej publikačnej činnosti uvedme aspoň monografie: Výtvarný prejav slovenského praveku (1942), Slovenské dejiny I (1947), Slovanské mohyly v Skalici (1959), Das altungarische Fürstengrab von Zemplín - spolu s N. Fettichom (1973), Kráľovský Chlmec - záchranný výskum na slovanskom mohylníku (1980), Krásna Ves - Gräberfeld der Lausitzer Kultur (1986) - s L. Veliačíkom, ako aj Šebastovce - Gräberfeld aus der Zeit des awarischen Reiches (1991), ktorú vydal spolu s A. Točíkom.

Stopy činnosti prof. V. Budinského-Kričku nájdeme aj v mnohých slovenských múzeach, kde pomáhal zakladať archeologické zbierky a expozície, často hlavne z materiálu z vlastných výskumov. Pôsobil aj ako aktívny člen redakčných rád a častý prispievateľ našich i zahraničných odborných periodík a ako aktívny člen výboru SAS vo viacerých funkciách.

Pamiatke prof. V. Budinského-Kričku bol venovaný aj blok prednášok na Zjazde slovenských archeológov '93 a valnom zhromaždení SAS pri SAV, ktoré sa uskutočnilo v apríli 1993.

Dlhý život, ktorý mu osud doprial, plne využil na prospech slovenskej archeológie. Aj tým, čo už nemali možnosť s ním spolupracovať, zanechal vo svojom diele cenné dedičstvo, ktoré bude slúžiť ešte mnohým generáciám.

M. Lamiová

Dňa 24. júla 1993 o 11.00 hod. na ružomberskom cintoríne bola urna s telesnými pozostatkami univ. prof. PhDr. Vojtecha Budinského-Kričku, DrSc., uložená do rodinného hrobu. Tento pietný akt usporiadala rodina, mesto Ružomberok, Liptovské múzeum v Ružomberku, Archeologický ústav SAV, Slovenská archeologická spoločnosť pri SAV, Muzeálna slovenská spoločnosť a Slovenské národné múzeum - Etnografické múzeum v Martine.

NÁVŠTEVY

V dňoch 12.-14. októbra 1992 bol hostom Slovenskej archeologickej spoločnosti pri SAV dr. János Gömori, odborný pracovník Šopronského múzea (Soproni Múzeum), predseda pracovnej skupiny priemyselnej archeológie vo Veszpréme, pracujúcej pri Maďarskej akadémii vied (Magyar Tudományos Akadémia veszprémi Iparrégiészeti Munkabizottsága) a súčasne predseda spoločnosti Scrabantia. V rámci svojej odbornej práce, zameranej na dobu rímsku a stredovek, sa zaobrá predovšetkým montánnou archeológiou. Jeho návšteva bola pokračovaním vzájomných vzťahov medzi našou spoločnosťou a Maďarskou archeologickej a umenovednej spoločnosťou (Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat).

Dr. J. Gömori navštívil počas svojho pobytu Archeologické múzeum SNM v Bratislave, Archeologickej ústav SAV v Nitre, Slovenské banské múzeum v Banskej Štiavnici a Múzeum mincí a medailí v Kremnici. V Nitre v rámci prednášky oboznámil širšiu odbornú verejnosť s problematikou tavby železa v severozápadnej časti Maďarska od doby laténskej po 12. storočie a v Banskej Štiavnici pracovníkov múzea a členov Slovenskej banské spoločnosti s výskumom rímskych a stredovekých pamiatok v Šoproni so zameraním na hutníctvo železa.

K. Füryová

PREDNÁŠKY

- 24. a 25. marca 1993 prednášala M. Lamiová pre žiakov ZŠ na Jenisejskej ul. a žiakov ZŠ na Kežmarskej ul. v Košiciach na tému: Pravek a včasné dejiny východného Slovenska.
- 17. júna 1993 M. Lamiová prednášala pracovníkom Okresného úradu Košice-vidiek o ochrane archeologickej pamiatok.
- 23. júna 1993 sa v British Concil v Košiciach uskutočnila pre lektorov a poslucháčov angličtiny prednáška E. Mirošayovej: Kelti na Slovensku (simultánne prekladaná do angličtiny).
- 29. júna 1993 v Klube priateľov výtvarného umenia v Košiciach prednášala E. Mirošayová na tému: Keltské umenie.

M. Lamiová

BESEDY

Dňa 26. mája 1993 sa v Želovciach (okr. Veľký Krtíš) uskutočnila beseda o knihe Zlaty Čilinskej: Slovania a avarskej kaganát. Výpoveď pohrebiska v Želovciach. Zúčastnila sa jej i autorka. Prítomný bol starosta obce Želovce a občania, z ktorých viacerí pracovali na výskume pohrebiska v r. 1963-1968. Účastníci besedy sa zaujímali predovšetkým o proces spracovávania hmotnej kultúry z pohrebiska od jeho odkrycia až po vypublikovanie, ale aj o význam predmetného pohrebiska ako archeologickeho prameňa pre poznanie historického vývoja južného Slovenska v dobe avarskej kaganátu.

MO MS v Trebišove usporiadal dňa 25. júna 1993 pre učiteľov dejepisu na školách rôznych stupňov a členov historických krúžkov exkurziu na hradisko Zemplín, hrad Veľký Kamenec a archeologicke výskumy kostolov v Kline nad Bodrogom a Malej Bare.

V Zemplíne sa v rámci exkurzie uskutočnila beseda s M. Lamiovou, autorkou knihy Zemplín - obec s bohatou minulosťou.

J. Chovanec

VÝSTAVY

Bratislava

V archeologickom múzeu Slovenského národného múzea v budove na Žižkovej ul. 12 bola 1. júna 1993 otvorená výstava Stredoveké kachlice. Návštevník tu môže vidieť vyše 400 gotických a renesančných kachlič zozbieraných z celého územia Slovenska. Exponáty boli vypožičané z 23 múzeí, z Archeologickej ústavu SAV a zo stredísk SÚPS. Výstava bude otvorená do konca októbra 1993.

Z. Farkaš

Prešov

V priestoroch katedry dejín a archivníctva na Filozofickej fakulte UPJŠ bola v decembri 1992 sprístupnená prvá časť archeologickej študijnej zbierky. Tvorí ju nálezy z rokov 1987-1992, získané povrchovými zbermi a záchrannými výskumami v oblasti Prešova, Humenného a na lokalitách Východoslovenskej nížiny. V troch vitrínach sú inštalované exponáty z obdobia paleolitu, neolitu a eneo-litu. Názornosť zbierky dotvára textová, kartografická a fotodokumentačná zložka.

M. Vizda/

Wuppertal - Prešov - Miskolc - Sátorályajuhely - Nyíregyháza

Pracovník VPS AÚ SAV v Košiciach L. Olexa pripravil spolu s pracovníkom Východoslovenského múza v Košiciach D. Gaššayom výstavu Nižná Myšľa - ein bronzezeitliches Handelszentrum in der Ost-slowakei, ktorá bola prístupná v Universitätsbibliothek vo Wuppertale v Nemecku od 1. decembra 1992 do 8. januára 1993.

Tá istá výstava s názvom Nižná Myšľa - významné centrum z doby bronzovej je od 7. júla do septembra 1993 prístupná vo Vlastivednom múzeu v Prešove.

V októbri až decembri 1993 má byť výstava prevezená do Maďarska do miest Miskolc, Sátorályajuhely a Nyíregyháza.

M. Lamiová

NOVÉ PUBLIKÁCIE

OŽĎÁNI, O. - ZÁBOJNÍK, J. - NEVIZÁNSKY, G. - KUZMA, I.: Militáriá - konský postroj - voz. Terminológia archeologickej hmotnej kultúry na Slovensku II. Nitra 1992 (74 s. s obr., slovensko-nemecká úvodná časť). Druhý zväzok edície, ktorej cieľom je zjednotenie a ustálenie odbornej terminológie hmotnej kultúry. Doplnený bohatou ilustračnou časťou prehľadne prezentuje názvoslovie jednotlivých druhov a prvkov militárií, konského postroja a voza.

HUNKA, J.: Orientačná príručka európskych mincí 16.-20. storočia. I. časť - Mince Uhorska (1526-1918). Informátor Slovenskej archeologickej spoločnosti pri SAV. Suplement 3. Nitra 1992 (47 s., 1 mapa, 20 tab.). Jednoduchá a prehľadná príručka poskytujúca základné informácie o dejinách výskumu, hospodárskych dejinách a uhorskem mincovníctve 16.-20. storočia. Jej podstatnú časť tvorí ilustrovaná katalógová časť. Je určená začínajúcim numizmatikom, historikom, archeológom, múzejným a vlastivedným pracovníkom.

P. Bednár

BIALEKOVÁ, D. a kolektív: Pramene k dejinám osídlenia Slovenska z konca 5. až z 13. storočia. II. zväzok. Stredoslovenský kraj. Nitra 1992 (226 s., 49 obr.). Encyklopédickou formou zhrnuté základné informácie o prírodných podmienkach, nálezových okolnostiach, charaktere nálezísk a nálezov, ako aj o prvých písomných zmienkach o lokalitách z konca 5. až z 13. storočia z bývalého Stredoslovenského kraja. Základná pomôcka pri štúdiu dejín osídlenia Slovenska z uvedeného obdobia.

Redakcia

ČILINSKÁ, Z.: Slovania a avarský kaganát. Výpoved staroslovanského pohrebiska v Želovciach. Bratislava 1992 (94 s., 44 obr., nemecké a anglické resumé). Pohľad na obdobie spolužitia Slovanov a Avarov v 7.-8. stor. V prvej časti je zhrnujúci prehľad historických udalostí tohto obdobia, vychádzajúci zo známych historických a archeologických prameňov. Jadro práce tvorí zhodnotenie pohrebiska v Želovciach, ktoré autorka preskúmala. Na základe tohto rozboru bolo možné datovať pohrebisko, charakterizovať náboženské a pohrebné obrady, spoločenskú, demografickú štruktúru, zdravotný stav i kroj komunity, ktorá tu pochovávala svojich zosnulých. Poznatky získané spracovaním želovských nálezov, najmä zo 7. stor., zaraďujú toto pohrebisko medzi najvýznamnejšie lokality včasnostredovekého obdobia. Práca vyšla za finančnej podpory fondu kultúry Pro Slovakia.

E. Pavlovičová

LAMIOVÁ, M.: Zemplín - obec s bohatou minulosťou. Archeologicke pamätníky Slovenska, 2. zväzok, Košice 1993 (77 s., 57 obr., anglické, maďarské, nemecké resumé). Rozsahom útlá, avšak

obsahom veľmi bohatá publikácia, zaoberajúca sa jednou z najvýznamnejších archeologických lokalít na Slovensku - Zemplínom. Pútavý sprievodca dejinami tohto bohatého náleziska. Prináša pohľad do života jeho obyvateľov v rôznych obdobiach a vytvára predstavu o veciach, ktoré ich obklopovali. Práca vyšla za finančnej podpory fondu kultúry Pro Slovakia.

G. Březinová
ŠTEFANOVIČOVÁ, T. a kolektív: Najstaršie dejiny Bratislavu . Bratislava 1993 (374 s., 209 obr., nemecké a anglické resumé). Obsiahla informácia o nálezoch a náleziskách na území hlavného mesta SR, doplnená bohatou obrazovou dokumentáciou a štyrmi mapami nálezísk.

SLOVENSKÁ ARCHEOLÓGIA XLI - číslo 1. Bratislava 1993 (144 s., 80 obr., nemecké, resp. slovenské resumé). Obsah: Romsauer, P.: Nové nálezy vekterzugskej skupiny v Nitre. - Pieta, K.: Stredolaténske zvieracie žiarové hroby alebo doklady kultových praktík z Nitry? - Cumberpatch, Ch. C.: The circulation of Late La Tène slip decorated pottery in Slovakia, southern Poland and Transdanubian Hungary. - Hanuliak, M.: Pohrebisko slovanskej populácie z 10. storočia v Bučanoch. - Hanuliak, M. - Kolník, T.: Pohrebisko z 10.-11. storočia v Milanovciach. - Správy a recenzie.

ŠTUDIJNÉ ZVESTI ARCHEOLOGICKÉHO ÚSTAVU SAV 29. Nitra 1993 (333 s., 114 obr., nemecké resumé). Obsah: Točík, A. - Rejholec, E.: Zistovací výskum na hradnom kopci v Nitre v rokoch 1958-1959. - Točík, A. - Sedlák, K.: Výskum na Šindolke v Nitre v roku 1968. Osídlenie v dobe laténskej a vo včasnom stredoveku. - Kraskovská, L.: Keltské sklo na Slovensku. - Točík, A.: Pohrebisko z doby avarskej ríše v Šali I-Več. - Bialeková, D.: Slovanské pohrebisko v Pobedime (poloha na Laze II/71). - Jakab, J.: Základná antropologická analýza kostier zo slovanského pohrebiska v Pobedime (Na laze II/71). - Bialeková, D.: Slovanské pohrebisko v Bojničkach. - Stloukal, M.: Kostry ze slovanského pohrebiště v Bojničkách. - Tovorník, V.: Zur Entwicklung der frühmittelalterlichen Forschung in Oberösterreich. - Thoma, J.: Včasnostredoveký meč s nápisom ULFBERHT v expozícii militárií na hrade Krásna Hôrka. - Budinský-Krička, V.: Moja účasť na archeologickom výskume na Slovensku a v Čechách v rokoch 1929-1989.

Redakcia

XI. MEDZINÁRODNÝ ZJAZD SLAVISTOV

V dňoch 30. augusta - 8. septembra 1993 sa bude konať XI. medzinárodný zjazd slavistov. Miesto konania : Bratislava - Dom odborov, Trnavské mýto 1, Chemickotechnologická fakulta a Stavebná fakulta Slovenskej technickej univerzity, Radlinského 9-11. Organizátorom je Slovenský komitét slavistov, Klemensova 19, 813 64 Bratislava. Pracovné zasadanie bude prebiehať v sekciách a podsekciami a bude zahrňať oblasť archeológie, história, jazykovedy, literatúry, lingvistiky, etnografie, folkloristiky a pomocných vedných disciplín. Špecifické problémy sa budú riešiť pri rounde table. Súčasťou zjazdu sú tri exkurzie. Trasa A: Ducové, Nitra, Trnava; trasa B: Martin (Matica slovenská, Národný cintorín), Mošovce (Pamätná izba Jána Kollára), skansen Jahodníky, Ružomberok, Donovaly; trasa C: hrad Devín. V rámci spoločenského programu vystúpi folklórny súbor Lúčnica. Pripravuje sa pásmo slova a hudby zo slovenskej slovesnej a hudobnej tvorby, otvárací koktail a záverečná recepcia pod záštitou vlády Slovenskej republiky. V priebehu zjazdu bude výstava domácej aj zahraničnej knižnej produkcie, tematicky súvisiaca s náplňou zjazdu. Pripravený je tiež program pre sprevádzajúce osoby, zahŕňajúci návštevy atraktívnych miest juhozápadného Slovenska a rôznych múzeí.

D. Bialeková

OZNAMY

a) Výbor Slovenskej archeologickej spoločnosti pri SAV na zasadnutí dňa 11. mája 1993 na základe odporúčaní zostavil nové redakčné rady Informátora a Suplementu:
Informátor SAS pri SAV: zodpovedná redaktorka: D. Bialeková, výkonná redaktorka: H. Bublová, redakčná rada: Z. Farkaš, M. Lamiová, G. Březinová, M. Salaš (ČAS pri ČAV).
Suplement Informátora SAS pri SAV: zodpovedná redaktorka: D. Bialeková, výkonná redaktorka: H. Bublová, redakčná rada: D. Čaplovič, J. Hoššo, J. Ižof, K. Kuzmová, J. Moravčík, J. Zábojník.

b) Dovoľujeme si upozorniť členov SAS na zmenu adresy:

Slovenská archeologická spoločnosť pri SAV, Akademická 2, 949 21 Nitra, tel. 356 13; fax: 356 18.

c) S poľutovaním konštatujeme, že v zmysle stanov Slovenskej archeologickej spoločnosti pri SAV dňom 1. januára 1993 bolo zrušené členstvo 11 individuálnym členom. Stav členskej bázy k 1. 1. 1993 je 298 členov.

Redakcia

REDAKČNÁ VÝZVA

Redakcia Informátora SAS oznamuje všetkým záujemcom o uverejnenie príspevkov, že rukopisy môžu zaslať na uvedenú adresu. Uzávierka nasledujúceho čísla bude 31. októbra 1993. Vitané sú anonsy o prednáškach, výstavách, besedách, exkurziách, výskumoch a náleزوch, nových knihách, jubileánoch zaslúžilých členov spoločnosti a pod., teda o všetkom, čo súvisí s činnosťou Slovenskej archeologickej spoločnosti a so záujmami jej členov.